

ANMELDELSE SKOLELEDELSE 5. mar. 2020 | kl. 08:17

Vender vinden?

Af: Jens Raahauge

Bogen er et sympatisk forsøg på at finde balancer imellem styring og professionelt skøn. Med både teoretiske og praktiske indfaldsvinkler er den et godt afsæt for faglig refleksion, men hvad er det, der mangler?

Fakta

Titel

Vi tror ikke - vi undersøger

Forfatter

Nicolaj Ejler, Gitte Riis Hansen

Pris

331,25

Sider

256

Forlag

Dafolo

Vi tror ikke, proklamerer forfatterne i bogens titel - og tilføjer: vi undersøger. Der skal fakta på bordet som afsæt for den professionelle refleksion, bløde og hårde data, så vi undgår det, der med tidens og bogens "hadeord" betegnes som "synsninger". Hvis vi skal hæve kvaliteten i den offentlige sektor, skal der lyttes til de fagprofessionelle, for det er dem, der er tæt på borgerne og ved, hvordan virkeligheden ser ud.

Dette mantra slås fast i de indledende afsnit om et nyt paradigme, der vil den nuværende overstyring af den offentlige sektor til livs, og som anvender en reflekteret, underbygget kvalitet i fagligheden som en nødvendig og tillidsskabende faktor i forsøget på at etablere en ny balance mellem den nødvendige politiske rammesætning og den reelle kvalitative fagudøvelse.

Disse overvejelser underbygges ved hjælp af ni fortællinger fra det virkelige liv i pædagogiske og sociale institutioner. Vi kommer omkring i det meste af spektret fra børneinstitution til voksenundervisning og fra almene til særlige tilbud. Men det forunderlige er, at de mange forskellige tilgange, som beskrives ganske konkret, har overførselsværdier til andre områder. Det handler om at indsamle erfaringer, systematisere, dele og reflektere som afsæt for handling. Og det handler om at lede ved at være bevidst om, at en leder lader sig lede.

I bogens del tre samles indtrykkene fra de ni cases i en pointering af, at faglighed er noget, vi skal arbejde systematisk med, men ikke skematisk, for det er mennesker, vi arbejder med. Derfor er vores fagfelt komplekst. Så nok er bogens udsagn et angreb på arbejde, der bygger på mavefornemmelser og synsninger, men det er på samme tid en pointering af, at det faglige arbejde må bygge på indsigtsfulde skøn. Forskellen er ganske enkelt den bagvedliggende, kollegiale refleksion på basis af indhentede og prioriterede bløde og hårde data.

Et sådant arbejde kræver ledelse af ledere, der nok skal gå i front, men som på samme tid viser, at på den, der går forrest, vender ørerne den forkerte vej, hvis der skal lyttes. Derfor må hun jævnligt vende sig om og få høretragterne rettet mod dem, der udfører det faglige arbejde.

Det er en inspirerende og sympatisk bog. Og så sidder jeg alligevel tilbage med en fornemmelse af noget uforløst. Men hvad kan det være?

Måske gemmer der sig en svarmulighed i forfatterens lænen sig op ad Stefan Hermanns beskrivelse i sin bog "Hvor står kampen om dannelsen?" (2016) af de positioner, der strides: den "pædagogisk-konservative, der vil beskytte enkeltundervisernes autonomi", over for den "politisk-administrative, der kun ser medarbejdere, der performer eller det modsatte". Stefan Hermanns modsætningspar er selvfølgelig karikeret, men overdrivelse fremmer nogle gange forståelsen. Men den kan også maskere forståelsen!

Det forunderlige, som det nye paradigme er udtryk for i denne bogs ni cases, er, at man har gennemløbet en udvikling, hvor én lærer stod over for fællesskabet klassen, mens vi nu ser et ideal, der lader fællesskabet af professionsudøvere stå over for hver enkelt elev/klient/borger. Og her gemmer sig et dilemma, som end ikke diskuteres: Når man læser litteratur, hvor de skrivende erindrer deres lærere, så er det lærerpersonligheden, der har beriget.

Den svenske forfatter Franzén beskriver i bogen "De rigtige elskere" (1985) et problem i folkehjemmet/velfærdsstaten: Socialisterne og liberalisterne kæmper om magten. De første bygger på solidaritet og ufrihed, de andre på frihed og illoyalitet. Resultatet af et samarbejde hen over midten er et samfund, der er præget af ufrihed og illoyalitet. Hvorfor? Fordi samarbejdet bygger på materielle argumenter.

Jeg kan ikke i nærværende ellers inspirerende bog finde nogle tegn på, at vores faglighed har andre mål, end at det i sidste ende skal "kunne betale sig". Og ærlig talt: Er det ikke lige lovlig fattigt?

Anmeldelse: Hvor står kampen om dannelsen?

Kompagnistræde 34, 1208 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk